

ALLAH'IN SIFATLARI

1. Allah'ın sıfatları zatının aynı da gayrı da değildir, ne demek?

2. Mutezile sıfatları niçin inkâr etmiştir?

Cevap: 1) Bu tür tartışmalar Kur'ân'dan veya hadislerden kaynaklanmış sorunlar değildir. Kelâmcılar, Yunancadan çevrilen felsefeyi, İslâm inancını tartışma alanına çekmiş ve böyle sorunlar ortaya çıkarmışlardır. Bu tür tartışmaların boş ve yararsız şeyler olduğuna inanıyorum.

Sorunun özüne gelince: Allah'ın Kur'ân'da anılmış sıfatları vardır: **Alîm:** bilen, **habîr:** haber alan, **ha**
yy:
diri, canlı,
muhyî:
hayat veren,
mumît
: öldüren,
hâlik:
yaratan,
mubdi':
yoktan var eden gibi pek çok sıfat. Şimdi Allah kadîm (öncesiz)dir. Bu sıfatlar da Allah'ın kendisi gibi öncesiz olursa iki tane öncesiz varlık, yani bir Allah'ın zatı, bir de sıfatları olmak üzere iki öncesiz anlaşılır. Oysa öncesiz olan yalnız Al-lah'ın za-tıdır.

Peki sıfatları öncesiz değilse sonradan mı var olmuştur? Yani Allah, önce alîm değildi, sonra mı alîm oldu; önce kadîr değildi de sonra mı kadîr oldu? Bu da Allah'ın zatında değişim meydana geldiği anlamına gelir. Bu da uygun değildir. Öyle ise Allah'ın sıfatları zatının aynı değil-dir ama gayrı da değildir. Sıfatların ayrı bir anlamı var ama bunlar sonradan oluşmuş şeyler değildir. Allah'ın zatının ayrılmaz parçasıdır. Allah'ın zatında mevcuttur. Bu tür şeylerle uğraşmanın bir yararı yoktur. Güneş deyince ışığından ayrı düşünülemez ama ışık güneşin kendisi değil, bir özelliği, sıfatıdır.

2) Mu'tezilenin sıfatları inkâr gerekçesi, biraz önce söylediğim sebebe dayanır. Eğer biz sıfatları

da zatı gibi öncesiz kabul edersek o zaman kadîm (yani öncesiz varlık olan Allah) çoğalmış olur. Bu ise tevhîde aykırıdır. Sorunun basit yanıtı budur. Ama konu hakkında ayrıntıya girmek, bu köşenin boyutunu çok aşar.